

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

« 22 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія і організація наукових досліджень

Назва

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** ОЗП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Факультет – економіки і управління

Кафедра - економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю		
				Аудиторні заняття								Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, у т.ч. ІРС					
Д	1	1	4	51	17		34		69			+		
З	1	1	4	10	4		6		110			+		

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Робоча програма складена _____ д.е.н., проф. Павло ГРИГОРУК

Схвалена на засіданні кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

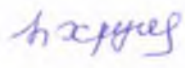

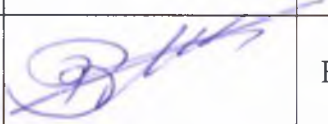
Зав. кафедри _____ д.е.н., проф. Павло ГРИГОРУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

Голова вченої ради факультету _____ Віталій КАРПЕНКО

Хмельницький 2024

2) ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку д.е.н, проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо-професійної програми, к.е.н, доцент	Факультет економіки і управління		Інна ДОЦЕНКО
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3) Пояснювальна записка

Курс «Методологія і організація наукових досліджень» є курсом прикладного спрямування, який покликаний сформувати у магістрантів культуру та основні навички науково-дослідної діяльності.

Пререквізити – вихідна.

Кореквізити – переддипломна практика, кваліфікаційна робота (дипломна робота).

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність працювати в міжнародному контексті;

програмні результати навчання: використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування; вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

Мета дисципліни: ознайомлення здобувачів із методологічними засадами наукових досліджень, зокрема, в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розвиток навичок організації наукового пошуку та опрацювання інформації, формування навичок оформлення звіту про наукове дослідження в необхідній формі (тези, стаття, есе, реферат тощо), представлення своїх результатів на наукових заходах.

Предмет дисципліни. Теорія, методологія та інструментарій наукових досліджень.

Завдання дисципліни: формування у здобувачів системи знань та практичних навичок в галузі методології досліджень, сприяння творчому розумінню необхідності розробки соціально-економічних проблем у сферах фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, розвиток професійних умінь з оформлення та презентації результатів проведених досліджень.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти загальнонауковою та професійною термінологією; планувати і здійснювати власні дослідження у сфері сферах фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних управлінських рішень в умовах невизначеності; визначати атрибути наукового дослідження; дотримуватися принципів академічної доброчесності при підготовці наукових публікацій, виконанні практичних робіт; демонструвати самостійність, лідерські навички, здатність тайм-менеджменту, стресостійкість; збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних завдань у сферах фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; презентувати результати у формах публікації або публічного виступу, обговорювати їх в ході навчальних та наукових заходів державною та іноземною мовами.

4) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ.	СРС	лекції	практ	СРС
Лекція 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі	2	4	8			14
Лекція 2. Методологія і методи наукових досліджень	2	4	8	2	2	10
Лекція 3. Технологія наукових досліджень Lecture 3. Scientific Research Technology	2	4	8			14
Лекція 4. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності	2	4	8			10
Лекція 5. Написання наукових публікацій	2	4	8	2	4	12
Лекція 6. Побудова аргументації в науковому дослідженні	2	4	8			14
Лекція 7. Статистична обробка даних	2	4	8			14
Лекція 8. Методологія інтегрального оцінювання латентної якості	2	4	8	-	-	14
Лекція 9. Опрацювання експертних даних	1	2	5			8
Разом за 1-й семестр:	17	34	69	4	6	110

5) Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Наука й наукові дослідження в сучасному світі Характеристики науки як форми людської діяльності. Теоретичні та методологічні засади науки. Види та ознаки наукового дослідження. Методологічні підходи в наукових дослідженнях. Літ.: [1], с. 8-32; [2], с. 7-30	2
2.	Методологія і методи наукових досліджень Загальна характеристика методології. Методи і засоби дослідження. Загальна характеристика методів дослідження. Методи теоретичного рівня дослідження. Методи емпіричного рівня дослідження. Вибір методів дослідження. Літ.: [1], с. 33-58; [2], с. 88-106, 127-137	2
3.	Технологія наукових досліджень Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Scientific Research Technology Scientific Research's General Characteristics. Identifying the research's goal, problems, object, and subject. Carrying out theoretical and applied scientific research. Літ.: [1], с. 59-77; [2], с. 61-87.	2

4.	Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності Поняття про інформаційне забезпечення наукових досліджень. Види та джерела наукової інформації. Бібліографічний опис документів. Літ.: [1], с. 78-106; [2], с. 107-126, [3]	2
5.	Написання наукових публікацій Види наукових публікацій. Наукова доповідь (повідомлення) та тези наукової доповіді. Наукова стаття. Академічна доброчесність. Літ.: [1], с. 107-121, [3], [4]	2
6.	Побудова аргументації в науковому дослідженні Аргументації в науковому дослідженні. Вибір доводів та фактів. Правила і помилки аргументації. Літ.: [1], с. 122-144.	2
7.	Статистична обробка даних Поняття вибірки. Числові характеристики вибірки. Перевірка статистичних гіпотез Літ.: [1], с. 145-166.	2
8.	Методологія інтегрального оцінювання латентної якості Методологічні аспекти побудови інтегрального показника. Способи побудови інтегрального показника. Літ.: [1], с. 167-179.	2
9.	Опрацювання експертних даних Загальні відомості про експертне опитування. Отримання та аналізування експертних оцінок. Літ.: [1], с. 180-203; [2], с. 139-150.	1*
Разом:		17*

Примітка. *Лекції плануються по 2 год. Якщо у навчальному плані в непарних семестрах запланована 1 год. аудиторних занять на тиждень, то залежно від розкладу занять *фактична* кількість годин становитиме 18 – по чисельнику, 16 – по знаменнику.

Перелік оглядових лекцій для здобувачів заочної форми навчання

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Лекція 1. Методологія і методи наукових досліджень Літ.: [1], с. 33-58; [2], с. 88-106, 127-137	2
2	Лекція 2. Інформаційне забезпечення науково-дослідної діяльності Літ.: [1], с. 78-106; [2], с. 107-126; [3], [4]	2
	Разом	4

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для здобувачів денної форми навчання

Номер з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Наука як сфера людської діяльності. Літ.: [1], с. 8-32; [2], с. 7-30	4
2.	Методологічні принципи наукових досліджень. Літ.: [1], с. 33-58; [2], с. 88-106, 127-137	4
3.	Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Літ.: [1], с. 59-77; [2], с. 61-87;	4
4.	Збір інформації для підготовки публікації. Бібліографічний опис документів Літ.: [1], с. 78-106; [2], с. 107-126; [3].	4
5.	Підготовка і оформлення наукової статті та тез доповіді. Літ.: [1], с. 107-121, [3], [4]	4
6.	Правила аргументації. Літ.: [1], с. 122-144.	4
7.	Розрахунок числових характеристик вибірки. Літ.: [1], с. 145-166.	4
8.	Побудова інтегрального показника Літ.: [1], с. 167-179	4
9.	Опрацювання експертних даних. Літ.: [1], с. 180-203; [2], с. 139-150.	2
Разом:		34

Перелік практичних занять для здобувачів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Основні положення наукової методології. Літ.: [1], с. 33-58; [2], с. 88-106, 127-137.	2
2.	Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Літ.: [1], с. 59-77; [2], с. 61-87.	2
3.	Підготовка і оформлення наукової статті та тез доповіді. Літ.: [1], с. 107-121, [3], [4]	2
Разом:		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до проведення практичних занять, тестування з теоретичного матеріалу, аналізі наукових публікацій інших авторів, проведенні власних наукових досліджень і підготовці наукових публікацій (тез доповіді).

Методичні вказівки до підготовки тез доповіді та наукової статті наведені в розділі «Рекомендації до вибору теми дослідження та підготовки матеріалів для публікації», який розміщений на сервері Хмельницького національного університету, в модульному середовищі для навчання для курсу «Методологія і організація наукових досліджень».

Зміст самостійної роботи здобувачів денної форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу з Т1. Підготовка до практичного заняття №1. Вибір теми для підготовки наукової публікації.	4
2	Опрацювання лекційного матеріалу з Т1. Підготовка до практичного заняття №1. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу з Т2. Підготовка до практичного заняття №2. Опрацювання наукових публікацій. Робота над власними науковою публікацією (тезами доповіді).	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу з Т2. Підготовка до практичного заняття №2. Опрацювання наукових публікацій. Робота над власними науковою публікацією (тезами доповіді).	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу з Т3. Підготовка до практичного заняття №3. Опрацювання наукових публікацій. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу з Т3. Підготовка до практичного заняття №3. Опрацювання наукових публікацій. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу з Т4. Підготовка до практичного заняття №4. Опрацювання наукових публікацій. Підготовка до тестового контролю №1.	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу з Т4. Підготовка до практичного заняття №4. Опрацювання наукових публікацій. Підготовка до тестового контролю №1.	4
9	Опрацювання лекційного матеріалу з Т5. Підготовка до практичного заняття №5. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу з Т5. Підготовка до практичного заняття №5. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді тезами доповіді).	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу з Т6. Підготовка до практичного заняття №6. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
12	Опрацювання лекційного матеріалу з Т6. Підготовка до практичного заняття №6. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
13	Опрацювання лекційного матеріалу з Т7. Підготовка до практичного заняття №7. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4
14	Опрацювання лекційного матеріалу з Т7. Підготовка до практичного заняття №7. Робота над науковою публікацією (тезами доповіді).	4

15	Опрацювання лекційного матеріалу з Т8. Підготовка до практичного заняття №8. Підготовка презентації. Підготовка до тестового контролю №2	4
16	Опрацювання лекційного матеріалу з Т8. Підготовка до практичного заняття №8. Підготовка презентації. Підготовка до тестового контролю №2.	4
17	Опрацювання лекційного матеріалу з Т9. Підготовка до практичного заняття №9. Підготовка презентації.	5
Всього:		69

Керівництво самостійною роботою та контроль за підготовкою Тез доповіді здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час. На індивідуальну роботу здобувачам заочної форми навчання видається контрольна робота. Вона призначена для перевірки якості засвоєння навчального матеріалу. Вимоги до її виконання та варіанти завдань визначаються модулем «Контрольна робота. Завдання та методичні рекомендації до виконання», який розміщений на сервері Хмельницького національного університету, в модульному середовищі для навчання для курсу «Методологія і організація наукових досліджень» <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6873>

Контрольна робота містить три питання, на які потрібно дати розгорнуті відповіді. При підготовці контрольної роботи доцільно використати як наведений перелік літературних джерел (основний та додатковий), так і результати власного пошуку інформації.

Перелік використаних джерел повинен бути наведений в контрольній роботі і оформлений відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» (див. матеріал теми 4).

Вимоги до її виконання, методичні вказівки і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями щодо виконання контрольних робіт, які кожний здобувач отримує на кафедрі, або через модульне середовище.

Контрольна виконується здобувачем самостійно і надсилається для перевірки до початку сесії або в паперовому варіанті на адресу деканату, або в електронному вигляді через систему «Електронний університет», модульне середовище, або інші зручні для студента та придатні засоби комунікації (електронну пошту, месенджер) .

Також до індивідуальної роботи входить підготовка тез доповіді. Методичні вказівки до їх підготовки наведені в розділі «Рекомендації до вибору теми дослідження та підготовки матеріалів для публікації», який розміщений на сервері Хмельницького національного університету, в модульному середовищі для навчання для курсу «Методологія і організація наукових досліджень».

Під час роботи над практичними завданнями, тезами доповіді здобувач має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

5.4 Орієнтовна тематика наукових досліджень для самостійної роботи здобувачів

Напрямок «Нефінансові корпорації та домогосподарства на фінансовому ринку»

1. Домогосподарства як інститути фінансового ринку
2. Емітенти цінних паперів та їх діяльність на фондовому ринку
3. Фондові індекси і рейтинги, їхнє застосування для аналізу стану ринку й оцінки інвестиційної привабливості цінних паперів
4. Ризики функціонування на фінансовому ринку та управління ними
5. Безготівкові розрахунки у господарському обігу суб'єктів господарювання.
6. Прибуток підприємства: економічний зміст, різновиди, особливості формування та розподілу.
7. Сутність, склад та особливості формування витрат підприємства.
8. Пряме оподаткування діяльності підприємств.
9. Оборотні кошти підприємства: сутність, організація, нормування та оцінка ефективності використання.
10. Поняття, склад, структура та оцінка ефективності використання основних фондів підприємства.
11. Фінансове планування на підприємстві.
12. Фінансовий стан підприємства: роль, завдання, методи та напрями його оцінки.
13. Бюджетування в системі фінансового планування діяльності підприємства.
14. Санація підприємства: сутність, умови та наслідки проведення.
15. Роль саморегулювальних організацій у розвитку вітчизняного фінансового ринку
16. Поняття та методики проведення оцінки кредитоспроможності підприємства-позичальника.
17. Поняття, значення і методи нарахування амортизаційних відрахувань.
18. Власний капітал підприємства: суть, значення, склад та особливості формування за різними організаційно-правовими формами господарювання
19. Оцінка вартості підприємства: суть, різновиди та особливості здійснення за різними підходами
20. Фінансові аспекти здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання
21. Запозичені та залучені джерела у фінансуванні діяльності підприємств і організацій.
22. Економічна сутність інвестиційної діяльності підприємств та галузеві особливості її реалізації.
23. Фінансові інвестиції: сутність, види та особливості здійснення.
24. Реальні інвестиції як основа стратегії розвитку підприємства.
25. Інноваційна форма інвестицій та особливості її реалізації в Україні.
26. Тенденції іноземного інвестування в економіку України.
27. Сутність інвестиційного проектування та порядок його здійснення.
28. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу.
29. Менеджмент фінансового/ реального інвестування в діяльності підприємств.
30. Управління інвестиційним ризиком.
31. Інвестиційний потенціал підприємства: сутність та порядок оцінки.
32. Інвестиційна привабливість підприємства та порядок її визначення.
33. Форми інвестиційного кредитування та їх роль в інвестиційній діяльності.
34. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
35. Роль і місце держави у процесах інвестування.
36. Інвестиційна діяльність: суб'єкти, об'єкти та її особливості в Україні.
37. Грошові потоки інвестиційного проекту та методи їх аналізу
38. Портфельне інвестування інвестиційних фондів і компаній.
39. Інвестиційна діяльність комерційного банку та її особливості.
40. Управління інвестиційним портфелем підприємства.

Напрямок «Банківські та інші кредитні установи на фінансовому ринку»

41. Сучасний стан та проблеми розвитку банківської діяльності на фінансовому ринку України.
42. Сутність, структура та стратегія розвитку ринку банківських послуг в Україні
43. Роль іноземного капіталу в банківській системі України на сучасному етапі.
44. Ресурсна база банків: структура, динаміка розвитку, порядок та проблеми формування.
45. Проблеми та перспективи розвитку операцій з цінними паперами в банківській системі України.
46. Стан розвитку та механізм функціонування системи електронних платежів НБУ.
47. Механізм та проблеми розвитку безготівкових операцій з обслуговування платіжного обороту клієнтів банку.
48. Сучасний стан розвитку електронних банківських послуг населенню.
49. Суть та значення, сучасний стан розвитку касових операцій в банківській системі України.
50. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку кредитного ринку в банківській системі України.
51. Діяльність банків щодо зменшення кредитних ризиків у сучасних умовах господарювання.
52. Стан розвитку та механізм здійснення операцій депозитного залучення коштів у банк.
53. Стан розвитку та механізм здійснення операцій не депозитного залучення ресурсів у банк.
54. Операції банків на валютному ринку та їх регулювання.
55. Проблеми та перспективи розвитку нетрадиційних банківських операцій та послуг.
56. Оцінка кредитоспроможності та платоспроможності позичальників банку.
57. Міжбанківське кредитування і оцінка кредитних ризиків на ринку міжбанківських кредитів.
58. Контроль за кредитним процесом в банку: поняття, завдання, організація.
59. Власний капітал банку та особливості регулювання його достатності.
60. Система гарантування банківських вкладів фізичних осіб в Україні.
61. Фінансово-кредитні інститути: поняття, функції, їх роль у розвитку фінансового ринку.
62. Кредитні спілки: суть та особливості функціонування на фінансовому ринку
63. Роль, склад та функціональне призначення депозитарної системи України
64. Фінансові посередники та їх місце у забезпеченні розвитку фінансових послуг.
65. Ломбардна діяльність: суть, особливості здійснення та регулювання
66. Центральний банк в системі банківського нагляду та регулювання діяльності банків
67. Бюро кредитних історій в Україні: роль та функціональні особливості
68. Фінансовий менеджмент в діяльності банку
69. Портфельне інвестування в діяльності банківських установ
70. Активи та пасиви банку: суть та особливості управління
71. Кредитний портфель банку: сутність та особливості формування
72. Операції з банківськими металами та перспективні напрямки їх розвитку
73. Операції банків з цінними паперами
74. Банківське кредитування малого та середнього бізнесу в Україні
75. Власний капітал банку: сутність, склад та функції
76. Банківські послуги: сутність, види та перспективи розвитку на фінансовому ринку
77. Особливості карткового бізнесу банків України
78. Формування та використання кредитних ресурсів банку
79. Банківське обслуговування: сутність та перспективи розвитку в Україні
80. Електронні банківські послуги: сутність, класифікація та перспективи розвитку в Україні

Напрямок «Страхові компанії та недержавні пенсійні фонди на фінансовому ринку»

81. Роль страхування у розвитку сучасних соціально-економічних відносин.
82. Державне регулювання страхової діяльності.
83. Страхування майнових інтересів підприємств у системі ринкових відносин.
84. Медичне страхування в забезпеченні соціальних гарантій населенню.
85. Особливості страхування відповідальності позичальників за неповернення кредиту
86. Особисте страхування і його місце в системі страхового захисту громадян
87. Місце і роль страхування життя в системі особистого страхування.
88. Проблеми і шляхи удосконалення страхування майна громадян.
89. Страхування особистої власності громадян та етапи його розвитку.
90. Роль недержавних пенсійних фондів у системі пенсійного забезпечення в Україні.
91. Титульне страхування та його роль в розвитку ринку нерухомості
92. Страхування відповідальності підприємств та основні напрями його вдосконалення.
93. Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів в Україні.
94. Міжнародна система страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.
95. Розвиток недержавних пенсійних фондів в Україні
96. Зміст перестрахування, його місце в забезпеченні фінансової стійкості страхової компанії
97. Формування доходів страхової компанії та напрямки їх збільшення
98. Недержавний пенсійний фонд як фінансовий інститут соціального захисту працівників підприємств
99. Оцінка витрат страхової компанії та напрямки їх зменшення
100. Роль страхових резервів в фінансуванні діяльності страхових компаній
101. Інвестиційна діяльність страхових компаній
102. Оцінка страхового законодавства України і перспективи його вдосконалення
103. Страхові посередники та їх роль у реалізації страхових послуг.
104. Тарифна політика страхових компаній
105. Страхування професійної відповідальності
106. Страхування відповідальності виробників за якість продукції
107. Страхування цивільно-правової відповідальності громадян
108. Особливості діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні
109. Фінансові ресурси недержавних пенсійних фондів
110. Проблеми правового регулювання недержавного пенсійного забезпечення в Україні
111. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів
112. Розвиток ринку страхових послуг в Україні
113. Страхування «КАСКО»: сутність, види та перспективи розвитку в Україні
114. Страхування життя: стан, проблеми та перспективи розвитку в Україні
115. Ринок страхування урожаю сільськогосподарських культур в Україні
116. Обов'язкове страхування: сутність, роль та значення для стабілізації вітчизняної економіки
117. Пенсійне страхування: сутність, стан та перспективи розвитку в Україні
118. Страхування в сфері туризму
119. Майнове страхування: соціально-економічні аспекти та перспективи розвитку в Україні
120. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в умовах розвитку страхового ринку

Напрямок «Держава як суб'єкт та регулятор фінансового ринку»

121. Фінансова політика України на сучасному етапі розвитку вітчизняного фінансового ринку.
122. Особливості побудови та організації бюджетів місцевого самоврядування в Україні.
123. Державний бюджет як фінансова основа регулювання ринкової економіки.
124. Державний кредит і його роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
125. Пенсійний фонд, формування і використання його ресурсів.
126. Формування і використання фонду соціального захисту населення.
127. Бюджетне фінансування, його принципи, форми та методи.
128. Бюджетне регулювання: його методи, розвиток та значення.
129. Фінансові резерви та їх значення у розвитку економіки.
130. Внутрішні та зовнішні запозичення та їх роль у формуванні фінансових ресурсів держави.
131. Державні і суспільні фонди цільового призначення.
132. Система соціального забезпечення в Україні.
133. Роль та місце позабюджетних фондів у структурі державних фінансів України.
134. Бюджетний процес і його організація в умовах удосконалення бюджетних процедур і технологій.
135. Оптимізація структури бюджетних видатків у контексті забезпечення економічного зростання.
136. Соціальний захист населення та його фінансове забезпечення.
137. Міжбюджетні відносини в Україні та шляхи їх удосконалення.
138. Роль місцевих бюджетів в економічному і соціальному розвитку територій.
139. Органи державного регулювання сегментів фінансового ринку
140. Податки в системі доходів бюджетної системи України.
141. Податкові важелі та стимули регулювання економічних інтересів суб'єктів господарювання в Україні.
142. Податкова політика в Україні: теоретичні та практичні аспекти реалізації.
143. Непряме оподаткування юридичних осіб в Україні.
144. Пряме оподаткування юридичних осіб в Україні.
145. Податки на споживання в Україні: фіскальні та регулюючі аспекти застосування.
146. Особливості застосування специфічних акцизів в Україні.
147. Особливості адміністрування екологічного податку в Україні.
148. Становлення та розвиток митного оподаткування в Україні.
149. Механізм оподаткування прибутку та ефективність діяльності підприємств в Україні.
150. Податкова система України: проблеми становлення і розвитку.
151. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: становлення, реалії та шляхи вдосконалення.
152. Фіксований сільськогосподарський податок: сутність, порядок нарахування та строки сплати.
153. Земельне оподаткування в Україні: реалії та перспективи розвитку.
154. Податкове регулювання відносин власності в Україні.
155. Становлення системи місцевих податків в Україні за умов ринкових відносин.

б) Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесно-фронтальними методами з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; проблемного навчання; діалогово-комунікаційних технологій; інтеграційних технологій; дискусії; пояснення. Практичні заняття проводяться шляхом виконання завдань з елементами технологій евристичного та проблемного навчання і подальшим обговоренням очікуваних

результатів і висновків по роботі; інтеграційних технологій; проблемного навчання. Вони мають за мету формування вмінь та навичок організовувати наукове дослідження, проводити опрацювання необхідних даних, оформляти та представляти результати дослідження. Підготовка наукової публікації та презентації здійснюються з використанням евристичних методів, методів проблемного навчання, методів розвиваючого навчання. При проведенні занять широко застосовуються технології візуалізації з використанням мультимедійних презентацій, демонстрації зразків діяльності, комп'ютерного моделювання.

7) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. При виведенні остаточної оцінки враховуються результати всіх видів діяльності здобувачів.

8) Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у семестрі

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт.

Оцінювання роботи здобувачів протягом семестру здійснюється за такими видами діяльності:

- усним опитуванням;
- роботою на практичних заняттях;
- здачею проміжних тестових контролів;
- підготовкою тез доповідей на конференцію;
- підготовкою презентації доповіді

Оцінка за роботу на практичному занятті виставляється за чотирибальною шкалою і містить оцінювання наступних елементів:

- 1) знання програмного матеріалу;
- 2) ступінь виконання поставленого завдання;
- 3) участь у дискусії;
- 4) вміння формувати та обґрунтовувати судження.

Тестове завдання містить десять питань для кожного тестового контролю. Кожне питання має свою вагу в завданні. Оцінка за тест виставляється в межах від 2 до 5 в залежності від кількості правильних відповідей та їх ваги.

Оцінка за підготовку тез доповіді та презентації містить оцінювання таких елементів;

- рівень самостійності при підготовці матеріалу;
- своєчасність підготовки матеріалів;
- якість поданого матеріалу, відповідність заявленій тематиці.

Якщо здобувач отримав незадовільні оцінки за наведені вище види діяльності, («2»), то він має перездати їх в установленому порядку, але обов'язково до терміну підсумкового контролю.

Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	<p>Оцінку «відмінно» отримує здобувач за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується; за знання понятійного апарату та вільне і правильне володіння ним; за уміння зв'язувати теорію з практикою, висловлювати і обґрунтовувати свої судження і конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення супроводжувальних матеріалів.</p> <p>За наукову публікацію та презентацію оцінка «відмінно» виставляється здобувачу, який своєчасно здійснив її підготовку. При цьому він глибоко засвоїв правила написання тез доповіді, опрацював достатню кількість наукових публікацій, у тому числі й закордонних, самостійно здійснив узагальнення опрацьованого матеріалу, сформував висновки та рекомендації стосовно вирішення поставлених завдань, підготував якісну презентацію тез доповіді з відображенням основних її складових.</p>
Добре	<p>Оцінку «добре» отримує здобувач за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо, які здобувач здатен виправити за допомогою викладача. Відповідь здобувача має будуватись на основі самостійного мислення, при цьому допускається дві-три суттєві помилки.</p> <p>За наукову публікацію оцінка «добре» виставляється здобувачу, який своєчасно здійснив її підготовку. При цьому він в цілому засвоїв правила написання тез доповіді, опрацював достатню кількість наукових публікацій, самостійно здійснив узагальнення опрацьованого матеріалу. При формуванні висновків та рекомендацій користувався допомогою викладача стосовно вирішення поставлених завдань. Презентація відповідає змісту доповіді.</p>
Задовільно	<p>Оцінки «задовільно» заслуговує здобувач, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, здійснення наукової діяльності. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення та відтворення зразків дій, здобувач слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді. В дискусіях участь не достатньо активна, судження не завжди аргументовані та відповідають сутності питань, що обговорюються. Вагається при відповіді на видозмінене запитання, разом з тим здобувач володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.</p> <p>За наукову публікацію оцінка «задовільно» виставляється здобувачу, який своєчасно здійснив її підготовку. При цьому він в цілому засвоїв правила написання наукової публікації, однак практичну її підготовку здатен здійснити лише за допомогою викладача. Серед опрацьованої літератури переважають підручники та навчальні посібники. Презентація підготовлена за допомогою викладача.</p>

Незадовільно	<p>Оцінка «незадовільно» виставляється, коли здобувач має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.</p> <p>За наукову публікацію оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який своєчасно не здійснив її підготовку, або наукова публікація має явні ознаки плагіату, рівень якого перевищує встановлені вимоги.</p>
--------------	---

Тематичний тест для кожного здобувача складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, складає 20. На тестування відводиться 30 хвилин. Тестування здобувач проходить в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE (як виключення, тестування може бути пройдено у паперовому вигляді з використанням талона відповіді. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд здобувача, відповідям. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування (як виключення – надсилає через будь-які засоби комунікації не пізніше наступного дня після тестування). Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. На основі результатів поточного контролю виставляється підсумкова семестрова оцінка.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік за рейтингом)
Практичні роботи	Тестовий контроль №1, №2	Підготовка тез доповіді	Підготовка презентації	
ВК: 0,4	0,3	0,2	0,1	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення усіх оцінок до електронного журналу.

Оцінювання роботи здобувачів заочної форми навчання протягом семестру здійснюється за такими видами діяльності:

- виконанням індивідуальної контрольної роботи;
- підготовкою до друку тез доповідей на конференцію;

Оцінка за контрольну роботу виставляється за чотирибальною шкалою і містить оцінювання наступних елементів:

- 1) повноту відповідей на питання;
- 2) наявність висновків з кожного питання та їх аргументацію;
- 3) достатність опрацьованих джерел інформації.

Оцінка за підготовку тез доповіді містить оцінювання таких елементів:

- рівень самостійності при підготовці матеріалу;
- своєчасність підготовки тез;
- відповідність оформлення тез встановленим вимогам;
- якість поданого матеріалу.

Завдання та методичні вказівки до виконання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання розміщені на сторінці курсу в модульному середовищі <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6873>

Критерії оцінювання тез доповіді відповідають тим, які наведені для здобувачів денної форми навчання.

На основі результатів поточного контролю виставляється підсумкова семестрова оцінка.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік за рейтингом)
Контрольна робота	Тестовий контроль	Підготовка тез доповіді та презентації	
ВК: 0,3	0,5	0,2	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституцій на шкала балів	Інституцій на оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

9) Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Наука як форма людської діяльності. Поняття та характеристики системи наукових знань.
2. Теоретичні засади науки.
3. Ознаки наукового дослідження.
4. Види наукових досліджень.
5. Характеристика історичного підходу в наукових дослідженнях.
6. Характеристика термінологічного підходу в наукових дослідженнях.
7. Характеристика системного підходу в наукових дослідженнях.
8. Характеристика структурно-функціонального підходу в наукових дослідженнях.
9. Характеристика системно-діяльнісного підходу в наукових дослідженнях.

10. Характеристика синергетичного підходу в наукових дослідженнях.
11. Характеристика інформаційного підходу в наукових дослідженнях.
12. Характеристика культурологічного підходу в наукових дослідженнях.
13. Характеристика аксіологічного підходу в наукових дослідженнях.
14. Характеристика когнітивного підходу в наукових дослідженнях.
15. Поняття методології наукових досліджень.
16. Складові методології наукових досліджень.
17. Засоби наукових досліджень, характеристики їх різновидів.
18. Поняття методу наукових досліджень
19. Характеристика філософських методів дослідження.
20. Характеристика загальнонаукових методів дослідження.
21. Характеристика методів теоретичного рівня дослідження.
22. Характеристика методів емпіричного рівня дослідження.
23. Абстрагування як метод наукового дослідження.
24. Аналіз як метод наукового дослідження.
25. Синтез як метод наукового дослідження.
26. Аналогія як метод наукового дослідження.
27. Узагальнення як метод наукового дослідження.
28. Індукція як метод наукового дослідження.
29. Дедукція як метод наукового дослідження.
30. Ідеалізація як метод наукового дослідження.
31. Моделювання як метод наукового дослідження.
32. Загальна характеристика процесів наукового дослідження.
33. Поняття проблеми наукового дослідження.
34. Мета, завдання об'єкт і предмет дослідження.
35. Характеристика теоретичних наукових досліджень.
36. Характеристика прикладних наукових досліджень.
37. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
38. Поняття інформаційного ресурсу. Види інформаційних ресурсів.
39. Види та джерела наукової інформації.
40. Поняття бібліографічного опису, його призначення.
41. Призначення та правила використання області назви і відомостей про відповідальність бібліографічного опису.
42. Призначення та правила використання області специфічних відомостей бібліографічного опису.
43. Призначення та правила використання області вихідних відомостей бібліографічного опису.
44. Призначення та правила використання області фізичної характеристики бібліографічного опису.
45. Призначення та правила використання області приміток бібліографічного опису.
46. Призначення та правила використання області назви і відомостей про відповідальність бібліографічного опису.
47. Призначення та правила використання області стандартного номера та умов доступності бібліографічного опису.
48. Призначення та правила використання області видання бібліографічного опису.
49. Аргументація у науковому дослідженні.
50. Види аргументів, їх стисла характеристика.
51. Поняття факти. Характеристика різновидів фактів.
52. Вибір доводів і фактів в аргументації.
53. Правила підготовки до дискусії.
54. Правила аргументації.
55. Типові помилки в аргументації.

56. Поняття вибірки. Способи формування вибірки.
57. Характеристика показників положення вибірки.
58. Характеристика показників мінливості вибірки.
59. Розрахунок необхідного обсягу вибірки.
60. Поняття статистичної гіпотези.
61. Поняття статистичного критерію. Параметричні і непараметричні критерії.
62. Статистичні критерії перевірки узгодження емпіричного закону розподілу вибірки з певним теоретичним розподілом.
63. Статистичні критерії перевірки значущості зміни рівня значення ознаки двох вибірок.
64. Статистичні критерії перевірки значущості зсуву в значенні показника ефективності.
65. Статистичні критерії перевірки значущості зміни масштабу.
66. Характеристика основних типів завдань, які вирішуються при використанні інтегрального показника.
67. Методологічні принципи побудови інтегрального показника.
68. Підходи до побудови інтегрального показника.
69. Властивості процесу побудови інтегрального показника.
70. Вимоги щодо якостей інтегрального показника.
71. Функції інтерпретації інтегрального показника.
72. Способи нормалізації даних при побудові інтегрального показника.
73. Характеристика алгоритму побудови інтегрального показника.
74. Способи згортки часткових показників при побудові інтегрального показника.
75. Поняття та характеристики методів експертного опитування.
76. Характеристика ситуацій, в яких доцільно використовувати методи експертного опитування.
77. Характеристика вимог до експертів.
78. Характеристика основних методів експертного опитування.
79. Методи опрацювання кількісних експертних даних
80. Методи опрацювання порядкових експертних даних
81. Опрацювання експертних даних, поданих матрицями порівнянь.
82. Призначення та порядок розрахунку коефіцієнта конкордації.
83. Призначення та порядок розрахунку коефіцієнта рангової кореляції Спірмена.
84. Оцінювання значущості коефіцієнта конкордації.
85. Оцінювання значущості коефіцієнта рангової кореляції Спірмена.
86. Прояви академічної недоброчесності.
87. Етичні принципи вищої освіти.
88. Забезпечення академічної доброчесності в наукових дослідженнях.
89. Загальні правила оформлення рукопису наукової роботи.
90. Мова та стиль наукової роботи.
91. Презентація результатів наукової роботи.

10) Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною та науковою літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені і видані:

1. Електронний освітній ресурс «Методологія і організація наукових досліджень». Режим доступу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=6873>
2. Григоруk П.М. Методологія і організація наукових досліджень / П.М. Григоруk, Н.А.Хрущ. – К. : Кондор, 2017. –206 с.

11) Рекомендована література

Основна

1. Григоруک П.М. Методологія і організація наукових досліджень / П.М. Григорук, Н.А. Хрущ. – Київ : Кондор, 2017. –206 с.
2. Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. – Суми: СНАУ, 2020. – 220 с. ISBN 978-966-680-944-8
3. Ленська Н. Оформлення списку літератури: правила, стандарти, вимоги, приклади [Електронний ресурс] / Н. Ленська. – Режим доступу: <https://digital-redaktor.com.ua/pysmennyctvo/oformlennya-spisku-literaturi.html>
4. Методичні рекомендації з підтримки принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/2wRGLwSb>

Додаткова

1. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с. ISBN 978-966-439-974-3
2. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. О. Фесюк. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. – 126 с. – Режим доступу: <https://is.gd/P5dsXO>
3. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування): навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с.
4. Бхаттачарджи А., Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навч. посіб / А. Бхаттачарджи, Н. Ситник; 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. – 173 с.
5. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник [Електронний ресурс] / укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. – Харків, 2022. – 291 с. – Режим доступу: <https://is.gd/nStTUV>
6. 10 принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/resursy/desyat-pryntsyypiv-akademichnoyi-dobrochesnosti-dlya-vykladachiv-tsentru-akademichnoyi-dobrochesnosti/>
7. Закон України «Про академічну доброчесність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://is.gd/Q8lvYE>
8. Марченко О.В. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах / О.В. Марченко, Д.О. Сушко – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 68 с.
9. Бондаренко, Я. С. Посібник до вивчення дисципліни «Статистичний аналіз даних» / Я.С. Бондаренко, С.В. Кравченко. – Д: Ліра, 2018. – 40 с.
10. Паянок Т. М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. / Т. М. Паянок, Т. М. Задорожня // Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2020. – 312 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 60).
11. Як правильно оформити список літератури до наукової роботи [Електронний ресурс] / [б/а]. – Режим доступу: <http://www.library.ukma.edu.ua/?id=214>

12) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6873>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>
3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>